

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

**наказ Кам'янобрідського ЗЗСО І-ІІІ ступенів**

**ім. П. Андрусіва від 31.08.2023 №62**

## **Освітня програма**

**для 7 – 11 класів**

**Кам'янобрідського закладу загальної середньої освіти  
І-ІІІ ступенів ім. П. Андрусіва  
Новояворівської міської ради  
на 2023/2024навчальний рік**

## **1. Загальні положення освітньої програми**

Освітня програма для 7 - 11 класів Кам'янобрідського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів імені Петра Андрусіва на 2023 – 2024н.р. розроблена відповідно до таких нормативно – правових документів:

- Закону України «Про освіту»,
- Закону України «Про загальну середню освіту»;
- Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення»,
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988),
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (для 6-9 кл., 10-11 кл.),
- наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»,
- листа МОН України від 01.02.2018 № 1/9-74 «Щодо застосування державної мови в освітній галузі»,
- Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (ДСанПіН 5.5.2.008-01),
- Статуту Кам'янобрідського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів імені Петра Андрусіва.

Розподіл навчального часу проводиться на підставі Типових освітніх програм для загальноосвітніх шкіл (класів):

- типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 р. № 405,
- типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 р. № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, розподіл на тиждень, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти;
- освітні галузі та навчальні програми.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;

- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів здобувачів освіти.

Освітня програма для 7 - 11 класів Кам'янобрідського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів імені Петра Андрусіва, сформована на основі Типових освітніх програм, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада Кам'янобрідського ЗЗСО I-III ступенів ім. П. Андрусіва та затверджує директор.

Освітня програма та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті закладу.

## **2. Загальний обсяг навчального навантаження.**

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів складає 3640 годин/навчальний рік: для 7 кл. – 1172,5 годин/н. рік, для 8 кл. – 1207,5 годин/н. рік, для 9 кл. – 1260 годин/н. рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для учнів 10 кл. – 1330 годин/н. рік, для учнів 11 кл. – 1330 годин/н. рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах.

Навчальний план зорієнтований на роботу закладу освіти за 5-денним навчальним тижнем.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Навчальні плани встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план основної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальний план містить усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним навчальним планом Типової освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань закладу, тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках не лише «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

У 2023-2024 навчальному році в Кам'янобрідському ЗЗСО I-III ступенів ім. П. Андрусів навчатиметься 64 учні у 7-11 класах.

На підставі Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) та відповідно до листа-роз'яснення Міністерства освіти і науки України від 09.10.2002 № 1/9-444 здійснюється поділ на групи при вивченні окремих предметів у таких класах:

- інформатика, 8 клас (21учень, 2/2год);
- захист України, 10 клас (15 учнів, 1,5/1,5год.).

Мова навчання – українська (за винятком уроків іноземної мови).

### 3. Очікувані результати навчання здобувачів базової та повної освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

| № | КЛЮЧОВІ<br>КОМПЕТЕНТНОСТ<br>I                                | КОМПОНЕНТИ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---|--------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами | <p><b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p> |

|   |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2 | Спілкування іноземними мовами                             | <p><b>Уміння:</b> здійснювання спілкування в межах сфер, тем і ситуацій визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти різні автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати, у разі потреби, невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти</p> |
| 3 | Математична компетентність                                | <p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 4 | Основні компетентності у природничих науках і технологіях | <p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 5 | Інформаційно-цифрова компетентність                       | <p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|   |                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                              | технологій для ефективного розв'язування математичних задач.<br><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 6 | Уміння вчитися впродовж життя                | <b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.<br><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.<br><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії                                                                                                                                                                        |
| 7 | Ініціативність і підприємливість             | <b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.<br><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.<br><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)                                                                                                                                                                                                   |
| 8 | Соціальна і громадянська компетентності      | <b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.<br><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.<br><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту |
| 9 | Обізнаність і самовираження у сфері культури | <b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|    |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                        | <p><b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 10 | Екологічна грамотність і здорове життя | <p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які приймають усвідомленню цінності здорового способу життя</p> |

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

| Наскрізна лінія | Коротка характеристика |
|-----------------|------------------------|
|-----------------|------------------------|

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Екологічна безпека<br>й сталий розвиток       | <p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>                                                                                        |
| Громадянська<br>відповідальність              | <p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p> |
| Здоров'я і безпека                            | <p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>                                                                                                                                              |
| Підприємливість і<br>фінансова<br>грамотність | <p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|  |                                                                                                                                        |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів. |
|  |                                                                                                                                        |

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

#### **4. Форми організації освітнього процесу.**

Відповідно рекомендацій, викладених у листі МОН №1/12186-23 від 16.08.2023 «Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти» та на підставі ухвали педагогічної ради від 31.08.23 №1, навчання з 01 вересня розпочинається в очному форматі. Під час вибору на початку навчального року навчально-методичного комплексу для вивчення предмета учителі передбачають можливості використання засобів та інструментарію дистанційного навчання в умовах як очного так і дистанційного навчання. У зв'язку із введенням на території України воєнного стану під час планування організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, у тому числі і під час календарно-тематичного планування з предметів, важливо врахувати можливість організації освітнього процесу в межах навчального року в очній, дистанційній та змішаній формах.

Для організації дистанційного навчання в цей період скористатися методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН від 23.03.2020 №1/9-173; від 16.04.2020 №1/9-213; методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розробленими за підтримки МОН (<https://cutt.ly/MynTauc>). Для організації освітнього процесу в умовах воєнного стану в очному форматі в закладі освіти є споруди цивільного захисту (укриття). Заклад організовує дистанційне навчання за допомогою: поєднання онлайн-занять на платформі Google Workspace (раніше – G Suite for education), заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою. Важливим є чітка система організації навчання в закладі з самостійним опрацюванням матеріалу (розклад, критерії оцінювання,

узгодження кількості діагностувальних робіт (не більше 3 на тиждень), врахування вікових особливостей щодо виконання домашніх завдань). Домашні завдання мають бути посильними для самостійного виконання дітьми (мати чіткі поради та інструкції). Важливо продовжити навчання педагогів у напрямі опанування інформаційними технологіями та їх ефективного використання в роботі. Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, ділові ігри тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних

функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Здобувачі освіти можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

У **старших класах** засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

Здобувачам освіти, які готуються здавати заліки або іспити, можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних

очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

## **5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.**

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація освітнього середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма Кам'янобрідського ЗЗСО I-III ступенів ім. П. Андрусіва передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державними стандартами.

## **6. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти.**

**Базова середня освіта** здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

**Повна середня освіта** здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

## **7. Освітні галузі.**

Освітню програму Кам'янобрідського ЗЗСО I – III ступенів ім. П. Андрусіва для **7-11 класів** укладено за такими освітніми галузями:

- мови і літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;

– здоров'я і фізична культура.

## **8. Форми оцінювання здобувачів освіти.**

Оцінювання навчальних досягнень учнів реалізується в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий. Перший рівень - початковий: відповідь учня фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення. Другий рівень – середній: учень відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності. Третій рівень - достатній: учень знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень. Четвертий рівень-високий: знання учня є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові.

Навчальні досягнення підлягають поточному та підсумковому (тематичному, семестровому, річному) оцінюванню. Також здійснюється формувальне оцінювання, яке має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є очікувані результати навчання.

Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання.

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

### **Порядок вивчення окремих навчальних предметів.**

До освітньої програми Кам'янобрідського ЗЗСО I – III ступенів ім. П. Андрусіва додано навчальні плани, в яких відображено підхід до організації освітнього процесу (див. Додатки 1-2).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Навчальні плани дають цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, факультативи, індивідуальні та групові заняття.

Варіативна складова навчального плану розподілена, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах.

Якщо варіативна складова навчальних планів використовується на підсилення предметів інваріантної складової, то розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який перевіряється та погоджується заступником директора закладу. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

Курси за вибором та факультативи світоглядного спрямування (основи християнської етики, з англійської мови тощо); групові та індивідуальні заняття (варіативна складова) визначені адміністрацією закладу в межах гранично допустимого навантаження з врахуванням інтересів та потреб учнів, а також можливостей щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується з варіативних модулів відповідно до статевовікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу освіти, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Для недопущення перевантаження учнів враховується їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). На підставі ухвали педагогічної ради від 31.08.2023 №01 при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Навчальний план для **10-11 кл.** містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природ-ничого циклів.

Зміст предмета «Математика» реалізований через два предмети «Алгебра і початки аналізу» та «Геометрія».

За модульним принципом реалізовано зміст базового предмета «Біологія і екологія». Розподіл годин між модулем біології і модулем екології здійснюється відповідно до навчальних програм.

Зміст базового предмета «Фізика і астрономія» реалізується через вивчення двох предметів «Фізика» у 10-11кл. та «Астрономія» у 11кл.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Відповідно до освітніх потреб учнів вибрано два предмети «Інформатика» і «Технології», які будуть читатися одночасно в 10 і 11 класах (години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами).

Додаток 1  
до освітньої програми

### Навчальний план для основної школи 2023-2024н.р.

| Освітні галузі                               | № з/п | Навчальні предмети         | 7 кл    | 8 кл  | 9 кл |
|----------------------------------------------|-------|----------------------------|---------|-------|------|
| <b>Інваріантна складова</b>                  |       |                            |         |       |      |
| <b>Мова і література</b>                     | 1     | Українська мова            | 2,5+0,5 | 2     | 2    |
|                                              | 2     | Українська література      | 2       | 2     | 2    |
|                                              | 3     | Зарубіжна література       | 2       | 2     | 2    |
|                                              | 4     | Англійська мова            | 3       | 3     | 3    |
| <b>Математика</b>                            | 5     | Алгебра                    | 2       | 2     | 2    |
|                                              | 6     | Геометрія                  | 2       | 2+0,5 | 2    |
| <b>Суспільство-знавство</b>                  | 7     | Історія України            | 1       | 1,5   | 1,5  |
|                                              | 8     | Всесвітня історія          | 1       | 1     | 1    |
|                                              | 9     | Основи правознавства       |         |       | 1    |
| <b>Природознавство</b>                       | 10    | Географія                  | 2       | 2     | 1,5  |
|                                              | 11    | Біологія                   | 2       | 2     | 2+1  |
|                                              | 12    | Фізика                     | 2       | 2     | 3    |
|                                              | 13    | Хімія                      | 1,5     | 2     | 2    |
| <b>Мистецтво</b>                             | 14    | Музичне мистецтво          | 1       |       |      |
|                                              | 15    | Образотворче мистецтво     | 1       |       |      |
|                                              | 16    | Мистецтво                  |         | 1     | 1    |
| <b>Здоров'я і фізична культура</b>           | 17    | Фізична культура*          | 3       | 3     | 3    |
|                                              | 18    | Основи здоров'я            | 1       | 1     | 1    |
| <b>Технології</b>                            | 19    | Трудове навчання           | 1       | 1     | 1    |
|                                              | 20    | Інформатика                | 1       | 2     | 2    |
|                                              |       | Разом                      | 28,5+3  | 29+3  | 31+3 |
| <b>Варіативна складова</b>                   |       |                            |         |       |      |
| Курси за вибором                             |       |                            |         |       |      |
|                                              | № з/п | Навчальні предмети         | 7 кл    | 8 кл  | 9 кл |
|                                              | 1     | Основи християнської етики | 1       | 1     |      |
| Гранично допустиме навантаження на 1-го учня |       |                            | 32      | 33    | 33   |
| <b>Варіативна складова</b>                   |       |                            |         |       |      |

| Факультативні курси              |                      |                     |        |        |      |
|----------------------------------|----------------------|---------------------|--------|--------|------|
|                                  | № з/п                | Навчальні предмети  | 7 кл   | 8 кл   | 9 кл |
|                                  | 1                    | Англійська мова     |        | 0,5    | 1    |
|                                  | 2                    | Основи христ. етики |        |        | 0,5  |
|                                  | 3                    | Математика          |        | 0,5    | 0,5  |
|                                  | 4                    | Біологія            |        | 0,5    |      |
| Групові та індивідуальні заняття |                      |                     |        |        |      |
|                                  | 1                    | Математика          | 1      |        |      |
|                                  | Всього фінансується: |                     | 30,5+3 | 31,5+3 | 33+3 |

\*Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Додаток 2  
до освітньої програми

### Навчальний план для старшої школи 2023-2024н.р.

| Предмети                                               | Кіл-ть годин на тиждень |             |
|--------------------------------------------------------|-------------------------|-------------|
|                                                        | 10                      | 11          |
| <b>Базові предмети</b>                                 |                         |             |
| Українська мова                                        | 2+1                     | 2           |
| Українська література                                  | 2                       | 2           |
| Зарубіжна література                                   | 1                       | 1           |
| Англійська мова                                        | 2+0,5                   | 2+2         |
| Історія України                                        | 3                       | 1,5         |
| Всесвітня історія                                      | 1                       | 1           |
| Громадянська освіта                                    | 2                       |             |
| Алгебра і початки аналізу                              | 1,5+0,5                 | 1,5+0,5     |
| Геометрія                                              | 1,5+0,5                 | 1,5+0,5     |
| Біологія і екологія                                    | 2                       | 2+1         |
| Географія                                              | 1,5                     | 1           |
| Фізика                                                 | 3                       | 3           |
| Астрономія                                             |                         | 1           |
| Хімія                                                  | 1,5                     | 2           |
| Фізична культура*                                      | 3                       | 3           |
| Захист України                                         | 1,5                     | 1,5         |
| <b>Вибірково-обов'язкові предмети</b>                  |                         |             |
| Інформатика                                            | 2                       | 1           |
| Технології                                             | 1                       | 2           |
| <b>Усього</b>                                          | <b>31 +3</b>            | <b>30+3</b> |
| <b>Гранично допустиме тижневе навантаження на учня</b> | <b>33</b>               | <b>33</b>   |

| <b>Варіативна складова</b><br>Факультативні курси                 |           |            |
|-------------------------------------------------------------------|-----------|------------|
| Основи христ. етики                                               | 0,5       |            |
| Англійська мова                                                   | 1         |            |
| Біологія                                                          | 1         |            |
| Географія                                                         | 1         |            |
| Українська мова                                                   |           |            |
| Хімія                                                             | 0,5       |            |
| Групові та індивідуальні заняття                                  |           |            |
| Англійська мова                                                   |           | <b>0,5</b> |
| Українська мова                                                   |           | <b>1</b>   |
| Географія                                                         |           | <b>1</b>   |
| Біологія                                                          |           | <b>1</b>   |
| Історія України                                                   |           | <b>1</b>   |
| Фізика                                                            |           | <b>0,5</b> |
| <b>Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)</b> | <b>38</b> | <b>38</b>  |

\*Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Години навчальних предметів інваріантної складової робочого навчального плану, що позначені дробовим числом (1,5 або 2,5), викладатимуться наступним чином:

- геометрія у 8 кл.: I семестр – 2 години;  
II семестр - 3 години;
- хімія у 7 кл.: I семестр – 2 години;  
II семестр - 1 година;
- історія України у 9 та 11 кл.: I семестр – 2 години;  
II семестр – 1 година;
- історія України у 8 кл.: I семестр – 1 години;  
II семестр – 2 години;
- географія у 9 кл.: I семестр – 1 години;  
II семестр – 2 години;
- англійська мова у 10 кл.: I семестр – 2 години;  
II семестр - 3 години;
- географія у 10 кл.: I семестр – 2 години;  
II семестр – 1 година;
- хімія у 10 кл.: I семестр – 1 години;  
II семестр - 2 години;
- захист України у 11 кл.: I семестр – 1 година;  
II семестр – 2 години;
- захист України у 10 кл.: I семестр – 2 години;  
II семестр – 1 година.

**Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (Програми затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)**

1. Українська мова
2. Фізика

21. Основи здоров'я.

3. Біологія
4. Всесвітня історія
5. Географія
6. Правознавство
7. Зарубіжна література
8. Інформатика
9. Історія України
10. Математика
11. Алгебра
12. Геометрія
13. Трудове навчання
14. Українська література
15. Фізична культура
16. Хімія
17. Іноземна мова (англійська)
18. Музичне мистецтво (7кл.)
19. Образотворче мистецтво (7кл.)
20. Мистецтво (8-9кл.)

**Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня (затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)**

1. Українська мова Рівень стандарту
2. Астрономія Рівень стандарту
3. Фізика Рівень стандарту
4. Біологія і екологія Рівень стандарту
5. Всесвітня історія Рівень стандарту
6. Географія Рівень стандарту
7. Громадянська освіта (інтегрований курс) Рівень стандарту
8. Зарубіжна література Рівень стандарту
9. Захист України Рівень стандарту
10. Інформатика Рівень стандарту
11. Історія України Рівень стандарту (11клас)
12. Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) Рівень стандарту
13. Технології Рівень стандарту
14. Українська література Рівень стандарту
15. Фізична культура Рівень стандарту
16. Хімія Рівень стандарту
17. Іноземна мова (англійська) Рівень стандарту
18. Історія України. Профільний рівень (10клас)

**9. Розподіл годин варіативної складової робочого навчального плану та годин гурткової роботи**

Частину годин варіативної складової робочого навчального плану виділено на вивчення предметів інваріантної складової, а саме: алгебри (по 0,5год. у 10 - 11кл.), української мови (7кл. - 0,5год., 10кл. – 1год.); геометрії (по 0,5год у 8, 10, 11кл.), англійської мови (0,5год. у 10кл., 2год. в11кл.), біології (по 1год. у 9 і 11 кл.).

Враховуючи освітні потреби учнів і кадрове забезпечення, на профільному рівні запроваджено вивчення історії України у 10 класі (3год.).

З метою формування в учнів загальнолюдських цінностей, уміння обирати цінності, аргументувати свій вибір, керуватися у вчинках моральними

критеріями та відповідно до наказу департаменту освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації від 30.08.2021 року № 02-01/321 «Про викладання «Основ християнської етики» у закладах освіти області» продовжується вивчення курсу за вибором «Основи християнської етики» (по одній годині в 1 – 4 та 7-8 класах), введено факультатив з «Основ християнської етики» у 9,10 кл. (по 0,5год.).

Зростаючі потреби у спілкуванні та співпраці між країнами та людьми з різними мовами та культурними традиціями, процес оновлення освітньої системи в Україні вимагають суттєвих змін у підході до викладання та вивчення іноземної мови. Знання іноземних мов є важливою передумовою для особистих, культурних та економічних контактів молодих людей. Тому в цьому навчальному році запроваджено факультативні курси з англійської мови: «Пізнаємо Україну» (8кл., 0,5год.), «The key to success» (10кл., 1год.) та «Гіди - перекладачі» (9кл., 1год.).

Більш детальному знайомству з особливостями формування національного ринку, його регіональними відмінностями, роллю географії у розв'язанні проблем існування ринку сприятиме впровадження факультативного курсу «Україна і світовий ринок» (10кл., 1год.).

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України у освітній програмі передбачено напрямки диференціації освіти, які конкретизуються у формі поглибленого вивчення окремих предметів на факультативних курсах з біології: «Мікробіологія з основами вірусології» (8кл., 0,5год.), «Основи генетики людини» (10кл., 1год.); з хімії «Розв'язування задач з хімії» (10кл., 0,5год.); з математики «Логіка. Математичне моделювання.» (8-9кл., по 0,5год.).

З метою посилення індивідуалізації навчання, організації додаткової роботи з обдарованими дітьми передбачено години для проведення індивідуальних та групових занять з української мови у 11кл. - 1год, з англійської мови (6 кл. – 0,5 год., 11 кл. – 0,5год.), з математики (7кл. – 1год.), з географії (11кл. – 1год.), з біології (11кл. – 1 год.), з фізики (11кл. – 0,5год.), з історії (11кл. – 1 год.).

### **Перелік програм варіативної складової робочого навчального плану**

#### **1. Основи християнської етики.**

Програма курсу за вибором «Основи християнської етики» (1-11 кл.). Навчальна програма для ЗЗСО (автори Сохань Г.С., Гусаков І.М. та ін.), яка має гриф МОН України «Схвалено для використання в освітньому процесі» (рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 21 липня 2022 року, протокол №6), реєстрація в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №2.0039-2022, 3.0313-2022, 4.0030-2022

#### **2. Хімія, 10кл. (0,5год.)**

факультатив «Розв'язування задач з хімії», автор Дехтяренко С., рекомендовано МОН України для використання у закладах загальної середньої освіти, лист від 20.11.2009 № 14.1/11-9428

**3. Алгебра, 8 кл. (0,5год.)**

факультатив «Логіка. Математичне моделювання. 8 клас», автор Буковська О.І., академічний консультант ліцею «Греміум», схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з математики НМР МОН України (лист ІМЗО від 10.07.2020 р. № 22.1/12-Г-557).

**4. Географія, 10кл. (1год.)**

факультатив «Україна і світовий ринок», автор Бочко М. І., Гільберг Т. Г., затверджено МОН України (наказ МОН від 28.10.2010 №1021)

**5. Англійська мова, 8кл. (0,5год.)**

факультатив «Пізнаємо Україну», автор А. Несвіт, Г. Ворон, О. Пучко, рекомендовано МОН України, 2011р.

**6. Англійська мова, 10кл. (1год.)**

факультатив «The key to success», автори Мацак Є. Л., Булгакова В. Г., лист ІМЗО від 21.06.2018 р. № 221/12- Г- 392.

**7. Англійська мова, 9кл. (1год.)**

факультатив «Гіди - перекладачі», укладачі Н.М.Нікішина, Т.В.Вочканова, А.В.Чередниченко, рекомендованої МОН України (протокол засідання Навчально-методичної комісії МОН №1 від 13.01.2011)

**8. Біологія, 8кл. (0,5год.)**

факультатив «Мікробіологія з основами вірусології», автори Левченко М. Г., Матущенко Т. А. рекомендовано Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58; Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019.

**9. Біологія, 10кл. (1год.)**

факультатив «Основи генетики людини», автор Задорожний К.М., рекомендовано Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58

**10. Математика, 9кл. (0,5год.)**

факультатив «Логіка. Математичне моделювання. 9 клас», автор Буковська О.І., академічний консультант ліцею «Греміум», схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з математики НМР МОН України (лист ІМЗО від 10.07.2020 р. № 22.1/12-Г-557).

Курси за вибором та факультативи викладаються за державними програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України.

**Розподіл годин для проведення гурткової роботи**

З метою підготовки учнівської молоді до захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу, ознайомлення учнівської молоді з основами нормативно-правового забезпечення цивільного захисту та охорони життя і здоров'я у школі продовжують функціонувати гуртки:

- «Школа рятувальника» (5год), керівник Бардадин Т. В., 15 учнів;
- «Школа безпеки» (4год), керівник Федевич О. М., 15 учнів.

Заняття гуртків сплановані на основі програм зі збірника навчальних програм та військових курсів за вибором «Школа рятувальника» для учнів

старшої школи, рекомендованого МОН України, лист від 08.04.09 №1/11-2259, автор Слесар Б. В.

**3 год.** виділено для проведення гуртка «**Умілі руки**» (гурток паперопластики, Белова О. В., затвердженого МОН України, 2010; Плетіння на спицях і гачком, Художня вишивка, Програми для гуртків, секцій, творчих об'єднань позашкільних закладів суспільно-громадського та художньо-естетичного напрямку, Київ 1996, Павляча Р.М.); керівник гуртка Ганачівська О. М., задіяно 15 учнів.

З метою розвитку у молодших школярів навичок хорового співу, виховання в них системи особистісно-орієнтованого ставлення до національної культури в процесі оволодіння цією культурою відведено **1 год.** для заняття гуртка «**Галичанка**» (програма для гуртків, секцій, творчих об'єднань позашкільних закладів суспільно-громадського та художньо-естетичного напрямку, Чешська Г.Г., затвердженого Міністерством освіти і науки України); керівник гуртка Рудковська М. В., займається 15 учнів.

**5 год.** відведено для занять у гуртку «**Дивослово**» («Мистецтво живого слова», Програми для гуртків, секцій, творчих об'єднань позашкільних закладів суспільно-громадського та художньо-естетичного напрямку, Чешська Г.Г., затвердженого Міністерством освіти і науки України); керівник гуртка Чекан І.Я., у гуртку - 15 учнів.

## **10. Структура навчального року**

Освітній процес у Кам'янобрідському ЗЗСО І-ІІІ ступенів ім. П. Андрусіва у 2023-2024 навчальному році розпочинається Днем знань – 1 вересня 2023 року і закінчуватиметься 28 червня 2024 року, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні».

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

І семестр – з 01.09.2023 по 22.12.2023;

ІІ семестр – 20 навчальних тижнів.

Канікули:

осінні – з 28.10.2023 по 05.11.2023,

зимові - з 23.12.2023 по 14.01.2024.

Тривалість уроків становить у 7-11-х - 45 хвилин.

Закінчується навчальний рік проведенням річного оцінювання навчальних досягнень учнів усіх класів та державної підсумкової атестації випускників базової та старшої школи.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 № 8/32979, учні 9-х та 11-х класів складають державну підсумкову атестацію.

Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її визначає Міністерство освіти і науки України.

Складання ДПА в 11-х класах у формі ЗНО 2024 року врегульовується наказами МОН України.

✓ Порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10 січня 2017 року № 25, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27 січня 2017 року за № 118/29986.

Режим роботи закладу: п'ятиденний навчальний тиждень.

***СХВАЛЕНО***

на засіданні педагогічної ради

Кам'янобрідського

ЗЗСО I-III ступенів ім. П. Андрусіва,

протокол від 27.06.2023 №11

(зі змінами, протокол засідання

педагогічної ради від 31.08.2023 №1)

**Голова педагогічної ради \_\_\_\_\_ Василь ДИДА**

Прошито, пронумеровано

та скріплено печаткою

двадцять один аркуш

«31» серпня 2023 року

Директор \_\_\_\_\_ Василь ДИДА